Hukuk Bölümü 2006/155 E. , 2006/259 K.

- 4915 SAYILI KARA AVCILIĞI KANUNU HK
  - KARA AVCILIĞI KANUNU (4915) Madde 5

"İçtihat Metni"

Davacı : D. K.

Davalı : Gümüşhane Valiliği

O L A Y : Gümüşhane İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün 19.12.2005 gün ve 2005/4 sayılı işlemi ile, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'na muhalefet suçlarından dolayı idari para cezası kesilmesi ve ayrıca kabahatte kullandığı eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilmesi üzerine davacı adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

KELKİT SULH CEZA MAHKEMESİ ; 27.12.2005 gün ve E: 2005/198 D.İş sayı ile, Gümüşhane Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün 19.12.2005 tarih ve 2005/4 sayılı idari yaptırım kararı ile, D. K. isimli kişiye 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 5, 6/2, 14/2 maddeleri gereğince 857,36 YTL idari para cezası verildiği ve itiraz mercii olarak Kelkit Sulh Ceza Mahkemesi'nin gösterildiği, idari yaptırım kararını tebellüğ eden muteriz, söz konusu suçu işlemediğini ileri sürerek idari yaptırım kararının iptali yönünde 26.12.2005 tarihli itiraz dilekçesini Mahkemelerine vermiş olmakla birlikte, Kara Avcılığı Kanunu'nun 30.maddesinin idari para cezalarını ve bu yaptırımlara yönelik itirazları düzenlediği, itiraz mercii olarak idare mahkemesinin gösterildiği, bu nedenle, muterizin itirazı konusunda Mahkemelerinin karar vermeye görevli olmadığı, muterizin itirazını 4915 sayılı Kanun'un 30/2. maddesi gereğince 7 gün içerisinde idare mahkemesine yapmasının icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, idari yaptırım kararına ilişkin söz konusu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

TRABZON İDARE MAHKEMESİ; 2.3.2006 gün ve E: 2006/1 sayı ile, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 30. maddesinde, verilen para cezalarının 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre sahiplerine tebliğ edileceği ve bu cezalara karşı tebellüğ tarihinden itibaren yedi gün içinde idare mahkemesine itiraz edilebileceği hükmünün yer aldığı, ancak, 31.3.2005 günlü ve 25772 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2, 3, 4, 16, 17, 19, 22, 27, 29, geçici 2 ve geçici 3. maddelerinden söz ederek, dava dosyasının incelenmesinden, davacı adına, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca 19.12.2005 tarih ve 2005/4 sayılı dava konusu işlemle toplam 857,36 YTL idari para cezası kesildiği ve kabahatte kullandığı eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verildiği, bu karara karşı davacının Kelkit Sulh Ceza Mahkemesi nezdinde itiraz ettiği, adı geçen Mahkemenin 27.12.2005 tarih ve 2005/198 sayılı kararıyla görevsizlik kararı verilmesi üzerine 28.12.2005 tarihinde Mahkemelerinde görülmekte olan davanın açıldığı ve Kelkit Sulh Ceza Mahkemesi kararının da süresinde itiraz edilmeyerek 05.01.2006 tarihinde kesinleştiğinin anlaşıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yukarıda anılan hükümlerinin ve Kanunun bir bütün olarak incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, İkinci Kısımda sayılan kabahatler dışında diğer kanunlarda düzenlenen kabahatlerle ilgili olarak uygulanan idari yaptırım kararları olan idari para cezalarına ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kararlara karşı Yasanın yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden itibaren kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvuru öngörülerek idari para cezalarına karşı Yasanın yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden sonra açılacak davalar bakımından idare mahkemelerinin görev alanından çıkarıldığı, bu durumda, 4915 sayılı Kanun uyarınca 857,36 YTL idari para cezası kesilmesine ve kabahatte kullanılan eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin olarak verilen dava konusu karara ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu, nitekim, 28 Aralık 2005 tarih ve 26037 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 21.11.2005 günlü, E:2005/85, K:2005/106; 21.11.2005 günlü, E:2005/87, K:2005/107 sayılı kararlarının da bu yönde olduğu, bu nedenle, Mahkemelerinin görevine girmeyen ve Kelkit Sulh Ceza Mahkemesi'nce de görevsizlik kararı verilen bu davada, görevli mahkemenin belirlenmesi için dava dosyasının, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Ahmet VELİOĞLU, Z. Nurhan YÜCEL, Esen EROL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 25.12.2006 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği...."açıkça belirtilmiştir.Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu para cezasına ilişkin görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen yönteme uygun şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşılmakla birlikte, İdare Mahkemesi kararı idari para cezası ile mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olduğu halde, Sulh Ceza Mahkemesi kararının sadece idari para cezasına ilişkin olması nedeniyle, idari para cezası yönünden adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu

ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 5., 6. ve 14. maddelerinin ihlali nedeniyle, Kanun'un 21/1., 24/1-3. maddelerine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

1.7.2003 tarih ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı; sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını, geliştirilmelerini, avlanmalarının kontrol altına alınmasını, avcılığın düzenlenmesini, av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini ve ilgili kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliğini sağlamaktır.

Bu Kanun av ve yaban hayvanlarını ve yaşama ortamlarını, bunların korunmasını ve geliştirilmesini, av ve yaban hayatı yönetimini, avlakların kurulması, işletilmesi ve işlettirilmesini, avcılığın, av turizminin, yaban hayvanlarının üretiminin, ticaretinin düzenlenmesini, toplumun bilinçlendirilmesini, avcıların eğitimini, av ve yaban hayatına ilişkin suçlar, suçların takibi ve cezaları kapsar" denilmiş; 21. maddesinin birinci fıkrasında, 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları gereğince tespit edilen av miktarı ve avlanma süreleri dışında avlananlara, her bir suç için ayrı ayrı olmak üzere yüzellimilyon lira; 24. maddesinin birinci fıkrasında, 6 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında sayılan zehirle avlanma hariç diğer yasaklara ve esaslara aykırı hareket edenlere her bir suç için ayrı ayrı olmak üzere yüzellimilyon lira; üçüncü fıkrasında, bu Kanuna göre alınması gereken avcılık belgesini almadan avlananlara üçyüzmilyon lira; avlanma izni olmadan avlananlara ise yüzellimilyon lira idarî para cezası verileceği kurala bağlanmış; 30. maddesinin ikinci fıkrasında ise, verilen para cezalarının, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre sahiplerine tebliğ edileceği, bu cezalara karşı, tebellüğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, bu konuda idare mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu belirtilmiştir.

4915 sayılı Yasa'nın 30. maddesinde yer alan düzenleme karşısında, para cezalarına karşı yapılacak itirazların görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olacağının kabulü gerekir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, idari para cezasına ilişkin görevli mahkemeyi belirleyen yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 19.12.2006 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, 4915 sayılı Yasa'nın 21 ve 24. maddelerine göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Trabzon İdare Mahkemesi'nce 2.3.2006 gün ve E:2006/1 sayı ile yapılan BAŞVURUNUN REDDİNE, 25.12.2006 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.